

2025-10-08

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Diarienummer S2025/01216

Remissyttrande över Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer (Delbetänkande av Utredningen om läkemedelsförskrivning SOU 2025:43)

Pensionärernas riksorganisation, PRO, är Sveriges största pensionärsorganisation med cirka 260 000 medlemmar. Vi har av Socialdepartementet beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på delbetänkandet Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer. PRO tackar för möjligheten att yttra sig över delbetänkandet.

Inledande synpunkter

Det är angeläget att samhällets välfärdsresurser i första gård till de personer som har de största behoven. Denna princip bör vara vägledande även när det gäller läkemedelsanvändning och -förskrivning. Den som har det största behovet av läkemedel ska ges företräde. Om en konflikt uppstår mellan den principen och principen om den fria förskrivningsrätten måste den senare vika. Detta bör göras tydligt i offentliga författningar.

Äldre är en grupp som i hög grad använder läkemedel och som är beroende av läkemedel för sin hälsa. Socialstyrelsens lägesrapport 2025 visar att läkemedelsanvändningen bland äldre ökat, där personer över 75 år i genomsnitt använder knappt fem olika läkemedel per person. En ändamålsenlig läkemedelsförsörjning är därför av stor vikt för äldre i Sverige. Äldre riskerar att missgynnas när bristsituationer uppstår, vilket också flera patientorganisationer har påpekat under senare år exempelvis inom diabetesområdet. Det är därför avgörande att regeringen och myndigheterna får adekvata verktyg för att säkerställa att läkemedel i en bristsituation går till dem som bäst behöver dem ur medicinsk synpunkt.

Utredningens har i delbetänkandet föreslagit att det ska beslutas om författningsstöd för att vid behov reglera läkemedelsförskrivningen, i syfte att undvika bristsituationer och att bidra till skyddet av liv och hälsa. PRO:s bedömning är att detta är rimliga förslag som bidrar till samhällets förmåga att hushålla med begränsade resurser och att minska risken för negativ samhällspåverkan i händelse av krig och allvarliga fredstida kriser.

Yttrande över utredningens förslag

3.6.1 Behovet av tillfälliga begränsningar i vissa bristsituationer

PRO *delar* utredningens bedömning.

Det är angeläget att förordnande och utlämnande av läkemedel ska kunna begränsas i vissa bristsituationer, i syfte att lindra de negativa effekterna av dessa situationer.

3.6.2 Läkemedelsverket ska kunna föreskriva om att begränsa förordnande och utlämnande av läkemedel i bristsituationer

PRO *tillstyrker* utredningens förslag.

Den föreslagna regleringen synes ändamålsenlig för att uppnå syftet att vid behov kunna begränsa förordnande och utlämnande av läkemedel.

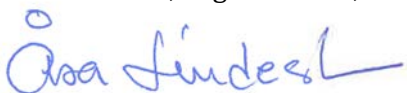
PRO *delar* utredningens bedömning att Läkemedelsverket ska kunna meddela föreskrifter om tillfälliga begränsningar vid förordnande och utlämnande av läkemedel.

Eftersom Läkemedelsverket anser att det är otydligt om nuvarande bemyndiganden ger myndigheten mandat att begränsa förordnade och utlämnande av läkemedel i bristsituationer, är det angeläget att det införs ett uttryckligt bemyndigande som ger Läkemedelsverket denna möjlighet. Det är viktigt att Läkemedelsverket får möjlighet att meddela föreskrifter om begränsningar av förordnande och utlämnande av läkemedel både när en bristsituation uppstått och när det finns risk för en sådan.

3.7 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

PRO *har inget att erinra* mot utredningens förslag och bedömning.

Stockholm, dag som ovan,



Åsa Lindestam

Ordförande Pensionärernas riksorganisation